

תורה אור השלם

- וְהוֹלֵךְ אֶל דְּרוֹם וְסוּבָב
אֶל צָפוֹן סוּבָב סִבָּב הוֹלֵךְ
הָרוּחַ וְעַל סִבִּיבָתוֹ שָׁב
הָרוּחַ: קֹהֶלֶת א ו

הגהות הב"ח

[illegible]

לעזי רע"י

שונד"ר [שיאונדיי"ר].
משני, בעל איכות נחותה.

מוסף רש"י

עגלה בצפור. אומן
 וסורבס תשמיש כעלה,
 והורק אל דרום וסורב
 אל צפור. יקף היס
 קריו ילע, שאז נמר
 חלל, וזל יקף סילע
 קריו מינע, שאז מקף
 וזיו לעולס מלכלת
 נדריוס וזל יקף זיוס
 זאזי מלכ פחות מרז
 דרומית (מלכ בה). וסורב
 אל צפור בילדל. חס
 תלמה קרזה אל מקושת
 נמית זיוס סוכז פחות
 מרזח. נמית (סס).
 עשמיס מלכבן, זיוס
 אחרז אל מקושת מוח
 סילא וזלס קרזה נמית
 נמית וסוקע קרן
 מערבית נמית, ופעמיס
 נמית סכבבן. זיוס קרז סילא
 וזלס.
 דרומית וסוקע קרן
 דרומית וסוקע וזלס
 בלל ג' דרומ (סס).

רבינו חננאל

אמר רב הונא בריה דרב
הושע (אתא דנרש ודבי
באר) [הני מוליאטא
דנרש ודבי באר]. פי'
מוליאטא (דביקים)
גבוהים אוקנון.
ת"ר הבא לרבעה מרבעה
ברביבוע העולם, נותן
לצפון העולם
צפונה ודרומה
לדרום העולם.
הירוצה לכוון צפון
העולם יראה מקום

פס קיב. שו"ד"ר בלע"ו: **סוּמִי וּכְרִיתִי**. לֹא מַעֲלוּ כֶּךָ שְׁמַעְתִּי. וּכְרִיתִי
בְּצִעְיָי סוּמִי וּכְרִיתִי מַעֲלִי וְהִי תִנְיָא ^(דף ק"ז ע"ב) חֲמִשָּׁה דְּבָרִים נִלְמְדוּ
מִשְׁבָּעִם מִשְׁבָּעִם מִשְׁחִין וּמִאֲהִיל הַפִּינִים וּמִרְבָּה אֶת הַזֹּרַע וְהוֹרֵג כִּינֵה
בְּצִמְעִים וּכְרִישִׁין נִמִּי תִנְיָא בְּצִבְרוֹת ^(דף מד:) דִּיפִין לְבָנֵי מַעֲסִי: **סוּם**
יִרְקָא. אֵינִי שְׁמַעְתִּי לְגַנְגָא וְאִנִּי אֹמֵר
לְשַׁבָּח: עֲלִינוּ קִשְׁין אֲמַהוּת יִפְיוּ. **פַּת קוֹבֵר וְשֹׁבֵר חֲדָי**

ואתמהות שרשין: צימות החמה. יפן
שמצננין את הגוף. צימות הגשמים
קשין. מוקינין. מפני הטורח: צי
קשין וצי נרש. צ' עיירות ויש צין
זו לזו מעלות ומורדות וכן מולייתין
ואזקנין. הזקינני: רביע עולם.
כדמפרש ואזיל: נוסף אפונה ללפון
עולם ודומה לדרוס עולם. ולא
באלכסנו של עולם: וסומיך. אם
היך יודע לכין כפון ודרוס: עגלה
ללפון ועקר דדרוס. מזלות הן:
אם אינו יודע לרבעה כרביע של:
עולם. שאינו מכיר במזלות הללו:
מרבצה מין הסקופה. לפי הילוך
סיבוב החמה ניכר איזו רוח דרומית
ואיזו רוח כפונית: חמה יואלה ציוס
הארור. אותו רוח שאתה רואה
שחמה יואלה ציוס ארור של ימי
תקופת תמוז (ה) יואלה צלדו האחד
ושוקעת באותו רוח. ועלמו צלדו
האחר: זהו פני רפון. לפי שהחמה
לעולם ציוס ממזרח לדרוס מהלכת
כדלמך קרא (קלה ה) הולך אל דרוס
והליכת החמה ציוס היא אל צלד צלילה
הוא הולך אלל סובב מחוץ לכיפה
וציוס הארור עומדת בקרן מזרחית
לשקופית ומהלכת מזרח דרוס ומערב
לשקופית כפונית מערבית וצלילה
סובבת פני כפון ולמחרת היום נקצר
מעט ואינה יואלה בקרן אלל נמשכת
מן הקרן ולמזרח מעט ויואלה ובערב
שוקעת בחוץ המערב משוך מן הקרן
מעט וצלילה סובבת אותו מעט וכל
הצפון ומעט במזרח יותר מליל של
אמש וכן בכל יום עד שיואלה בתקופת
תשרי בצלמט המזרח ושוקעת בצלמט
המערב לפיכך היום והלילה שוין
ועדיין בכל יום נמשכת לצד דרוס
ויואלה ובשקיעתה נמשכת לצד דרוס
ושוקעת עד שיואלה ציוס בתקופת
טבת בקרן מזרחית דרומית ומהלכת
לדרוס לצד ושוקעת בקרן מערבית
דרומית והיינו לקלמך חמה יואלה
ציוס קצר ושוקעת ציוס קצר זהו פני
הדרוס: פני מזרח ומערב פעמים
מהלכת. ציוס צימים הארוכין

פעמים מסבבתן כלילה בימי תקופת טבת: ליתורו להני כללי' של
הלילה כו'. לפי שהמאורות נתלו בתחילת ליל רביעי בשבת ובחדש ני
והשאר בידך יום ורביעי נמאחל תקופת ניסן בשנה הבאה בחי' ליל
ויסן לעולם יום ורביעי בין תקופת שנה לתקופת שנה הבאה ולעולם
וממאה או בשבע וממאה או ביום או בלילה. כששתקופת ניסן נופלת בה
היום של תמוז ב' וממאה כלילה של שז' שעות וממאה שי' בין תקופת
שפלה וז' שעות וממאה של שן' שעות ל' התקופות דלינו יום ו
התקופת תמוז בא' וממאה של תשרי נופלת בט' ואם של תמוז צו' ו
של תשרי צו' וממאה של תשרי בג' ושל טבת צו' וממאה ושנ
ושל תשרי בט' ושל טבת צד' וממאה ביום: ואין בין תקופה לתקופה כו'
היא נמשכת לאחריו שימי התקופות כך הם י"א יום ו' שעות וממ
שעה. (ו) סימן לחלוץ א"ח ג"ח ו"ח מר"ח. שעות השעות כל"ש תמח'
ששתי אדק ממאה חמה נוגה הרי ו' שעות ומחרים כלילה נמאחל שעה ו
שעות ראשונות של ימות השבוע כל"ש ימים וסימני שעות ראשו
היטב כספר חמושי של למה נקדירו הכוכבים ענינו ו' וסימן דלין צ
בתחלת כוכב תקופת תמוז יפול בחי' כוכב תשרי בראש לבנה טבת
לזאתה שעה עכמה אלא שנמשכת חצי שעה לאחריה: והני מילי דא

[illegible]

כאן בעלֵין כאן באמהות כאן בימות החמה כאן בימות הנשמים.
פ"ה דעלין קשין ואמהות יפין אמהות שרשין זימות החמה
יפין שמלגנין הגוף זימות הגשמים קשין משמע לפירוש דעלין לעולם
קשין ואפי' אמהות אינן יפין אלא זימות החמה וסימה דצפרק

פַּת קִיבֵּר וּשְׁכֵר חֹדֶשׁ וִירֵק לֹא קִשְׂיָה הָאֵל
בְּתוֹמִי וּכְרַתִּי הָאֵל בְּשֹׂאֵר יִרְקִי כְּדַתְנִיָּא שׁוֹם
יִרֵק כְּרִישִׁין חֲצִי יֵרֵק נִרְאָה צָנוֹן נִרְאָה סֶם
חַיִּים וְהָאֵל תֵּנִיָּא נִרְאָה צָנוֹן נִרְאָה סֶם הַמּוֹת
לֹא קִשְׂיָה כֹּאֵן בַּעֲלִין כֹּאֵן בְּאִמְהוּת כֹּאֵן
בְּיָמוֹת הַחֲמָה כֹּאֵן בְּיָמוֹת הַגִּשְׁמִים אִמֵּר רַב
יְהוּדָה אִמֵּר רַב כָּל עֵיר שִׁישׁ בָּהּ מַעֲלוֹת
וּמוֹדְרוֹת אֲדָם וּבְהֵמָה שֶׁבָּה מֵתִים בְּחֲצִי יְמֵיהֶן
מֵתִים ס"ד אֵלָּא אִימָא מְזֻקִּינִים בְּחֲצִי יְמֵיהֶן
אִמֵּר רַב הוֹנָא בְּרִיהַ דְּרַב יְהוֹשֻׁעַ הֵינִי ^א מוֹלִיִּיתָא
^ב דְּבִי בִירִי וְדְבִי נִרְשָׁ אֲזַקְנוֹן תְּנוּ רַבְנֵי ^ג * כָּא
לְרַבְּעָה מֵרַבְּעָה בְּרִיבּוּעַ עוֹלָם נוֹתָן צַפּוֹנָה
לְצַפּוֹן עוֹלָם וְדִרּוּמָה לְדִרוּם עוֹלָם וְסִימֵנִךְ
^ד עֲגָלָה בְּצַפּוֹן וְעֻקְרָה בְּדִרוּם רַבִּי יוֹסִי אָמַר
אִם אֵינּוּ יוֹדֵעַ לְרַבְּעָה בְּרִיבּוּעַ שֶׁל עוֹלָם
מֵרַבְּעָה כְּמִין הַתְּקוּפָה כִּצֵּד ^ה חֲמָה יוֹצֵאָה
בְּיוֹם אַרְוֶךְ וּשְׁוֹקֶעֶת בְּיוֹם אַרְוֶךְ זֶה הוּא פְּנִי
צַפּוֹן חֲמָה יוֹצֵאָה בְּיוֹם קֶצֶר וּשְׁוֹקֶעֶת בְּיוֹם
קֶצֶר זֶה הוּא פְּנִי דְרוֹם תְּקוּפַת נִסָּן וְתְקוּפַת
תִּשְׁרֵי חֲמָה יוֹצֵאָה בְּחֲצִי מְזוֹרָה וּשְׁוֹקֶעֶת
בְּחֲצִי מַעֲרֵב שְׁנֵאמַר ^ו הוֹלֵךְ אֶל דְרוֹם וְסוֹכֵב
אֶל צָפוֹן ^ז הוֹלֵךְ אֶל דְרוֹם בְּיוֹם וְסוֹכֵב אֶל צָפוֹן
בְּלֵילָה סוֹכֵב סוֹכֵב הוֹלֵךְ הָרוּחַ אֵלּוּ פְּנֵי מְזוֹרָה
וּפְנֵי מַעֲרֵב פְּעָמִים מַהֲלַכְתָּן וּפְעָמִים מַסְבִּכְתָּן
אִמֵּר רַב מִשְׁרָשְׁיָא לִיתְנָהוּ לְהֵנִי כִלְלִי דַתְנִיָּא
לֹא יוֹצֵאָה חֲמָה מֵעוֹלָם מִקֶּרֶן מְזוֹרָחִית צַפּוֹנִית
וּשְׁקָעָה בְּקֶרֶן מַעֲרִבִית צַפּוֹנִית וְלֹא יוֹצֵאָה
חֲמָה מִקֶּרֶן מְזוֹרָחִית דְרוּמִית וּשְׁקָעָה בְּקֶרֶן
מַעֲרִבִית דְרוּמִית אִמֵּר שְׁמוּאֵל ^ח אֵין תְּקוּפַת
נִסָּן נּוֹפֶלֶת אֵלָּא בְּאַרְבַּעָה רַבְעֵי הַיּוֹם אוֹ
בְּתַחֲלַת הַיּוֹם אוֹ בְּתַחֲלַת הַלֵּילָה אוֹ בְּחֲצִי
הַיּוֹם אוֹ בְּחֲצִי הַלֵּילָה וְאֵין תְּקוּפַת תַּמּוּז
נּוֹפֶלֶת אֵלָּא אוֹ בְּאַחַת וּמִחֲצָה אוֹ בְּשִׁבְעָה
וּמִחֲצָה בֵּין בְּיוֹם וּבֵין בְּלֵילָה וְאֵין תְּקוּפַת תִּשְׁרֵי

שעות או בתשע שעות בין ביום ובין בלילה ואין תקופת ארבע ומחצה או בעשר ומחצה בין ביום ובין בלילה ופה אלא תשעים ואחד יום ושבע שעות ומחצה ואין זה אלא חצי שעה ואמר שמואל אין לך תקופת ניסן משברת את האילנות ואין לך תקופת טבת שנופלת את הזרעים והוא דאיתליד לבנה או בלבנה או בצדק:

דין לעיל חמה יואה ביום ארוך כו': או בשחלה היום או בשחלה
 וימות החמה שס"ה ימים ושש שעות חשוב אותן כולם בשביעיות
 ימי לשנה השלישית בשחלה יום ו' ובשנה הרביעית בחי' יום שבת
 וכלות בא' מן הרביעיות הללו: ואין תקופת המזל נופלת אלא באהם
 תה' היום אותה של תמוז בשבעה ומחלה ביום וכשתקופת ניסן בחי'
 לתקופת שבתותיו שזו נופלת וזו נופלת אלא נמשכת להלן משעה
 שזו ולפי זה השבועות אותה של תשרי נופלת או בא' כו' נפלה
 ה' של תשרי בג' וכן כולם וזהו סימן אג"ו וס"ד כשתקופת ניסן
 פסיה של ניסן בחי' היום דהיינו דו' שעות ושל תמוז בא' ומחלה
 דפרסית. חשוב ל"א יום כולן שביעיות תמימות הן וז' שעות ומחלה
 ה' דשן רביע של שס"ה ורביע: ואין תקופה מושגת מחברתה אלא חזי'
 ואלו סידורן והילוכן תחלת ליל א' בשבת משמש כוכב ואחריו לבנה ואחריו
 זונה ליום א' בשבת חמה ואחריו נוגה ועוד כל"ש רמח"ן תמצא סימני
 שן כל לילי השבוע כהנ"ש חל"מ ור' שבת דלג"יו הרופא וז"ל פירשו
 תקופת התקופה אלא ו' שעות ומחלה נמצא ששם נפלה תקופת ניסן
 י לבנה וכן כולם בשמאלו ו' שעות ומחלה אחר נפילתה של ו' תמיד
 ילדי. מולד לבנה של ניסן או של טבת בשעת לבנה או בשעת דלק:

[illegible]

ד א מיי פכ"ח מה' שבת הלכה ז טוש"ע סי' שלח סעיף ג:
יב ב מיי פי"ג ופי"ב מהל' קה"ח:
ב ג מיי פ"ט שם הל' ד סמג עשין מו טור א"ח סי' תכח:
כא ד מיי שם הל' ז טור א"ח שם:

רבינו חננאל (המשך)

[illegible][illegible]